

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szabó Katalin ügyvéd által képviselt I- II. rendű felperesnek, a dr. Szentkirályi József ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. november 25. napján meghozott, 6.P.24.666/2007/15. számú ítélete ellen, az alperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítését 1.800.000 (egymillió-nyolcszázezer) forintra és kamataira, míg a felpereseket megilletően elsőfokú részperkölség összegét 150.000 (százötvenezer) forintra leszállítja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú részperkölséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 30.000 (harmincezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek jogelődje 2006. március 13-án közlekedési balesetben elhunyt. Szülei, az I. rendű felperes jogelőde és a II. rendű felperes keresetükben az ezzel összefüggésben keletkezett vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték kötelezni az alperest. Az alperes ellenkérelmében azért kérte jelenkori értéken személyenként 1.000.000 Ft-ot meghaladóan a nem vagyoni kárigény elutasítását, mert az I. rendű felperesi jogelőd egészségi és pszichés állapotváltozása feltárása nélkül, továbbá a II. rendű felperes állapotváltozásának ismeretében ez az összeg áll arányban a nem vagyoni hátrányaikkal. Az általa kifizetett 250.000 Ft-on túl indokolatlannak tartotta a sírkőállítás költségének megtérítését, mert az átlagostól eltérő minőségű sírkő költségei nem háríthatók át rá.

Az I. rendű felperes a per során elhunyt édesapja jogutódaként lépett perbe.

Az elsőfokú bíróság ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 1.000.000 Ft, a II. rendű felperesnek 2.500.000 Ft nem vagyoni kártérítést, továbbá a II. rendű felperesnek 225.400 Ft vagyoni kártérítést és további 7.250 Ft útiköltséget és mindezek kamatait, továbbá a felpereseknek együttesen 420.000 Ft perköltséget. Az elsőfokú bíróság az alperes kártérítési felelősségének fennállását a Ptk. 345. § (1) bekezdése, valamint a 171/2000. Korm. rend. 14. § (1) bekezdése alapján állapította meg. A nem vagyoni kártérítés tekintetében megállapította, hogy az I. rendű felperes jogelődje és a II. rendű felperes idős korukban veszítették el a velük közös háztartásban élő gyermeküket, aki a mindennapi életben betegségük és időkoruk miatt segítségükre volt. Mindketten nehezen élték meg gyermekük elvesztését, bár a II. rendű felperesnél a szakértői vizsgálat idején a gyászreakció már lezajlott, de nála elhúzódó hangulatzavar alakult ki. Kiemelte, hogy a hozzátartozó elvesztése esetén az élet megnehezülésének megállapításához nincs szükség valamely kóros állapot bekövetkezésének bizonyítására, az vizsgálendő, hogy a káresemény hogyan befolyásolja a károsultak életének alakulását. Az elsőfokú bíróság a káresemény idején fennállt élet- és árviszonyokat alapul véve az I. rendű felperesi jogelőd, és a II. rendű felperes életminőség változását mérlegelve úgy foglalt állást, hogy az előbbi esetében 1.000.000 Ft, az utóbbi esetében 2.500.000 Ft nem vagyoni kártérítés alkalmas a hátrányok kiegyenlítésére. A II. rendű felperes által érvényesített sírkőállítási költség tekintetében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felmerült 475.400 Ft költség a köztudomású árakra is figyelemmel nem eltúlzott. Ezért az alperest az önként teljesített összeg felül 225.400 Ft megfizetésére kötelezte.

Az ítélet részbeni megváltoztatása, az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítése tekintetében a kamatfizetés mellőzése, míg a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítése esetében elsődlegesen 1.500.000 Ft-ra történő leszállítása és a kamatfizetés mellőzése, másodlagosan a kamat mellőzése, továbbá a sírkőállítás költségének 250.000 Ft-ra történő leszállítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Álláspontja szerint az I. rendű felperesi jogelőd hátrányaival a jelenkori árszinten áll arányban az 1.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés. A II. rendű felperes nem vagyoni kártérítését azért minősítette eltúlzottnak, mert az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy nem alakult ki nála elhúzódó gyászreakció, így jelenkori árszinten 1.500.000 Ft nem vagyoni kártérítés reális. A sírkőállítás tekintetében arra hivatkozott, hogy az átlagos kivített meghaladó síremlék állításának többletköltsége nem hárítható át rá.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult.

A Pp.228. § (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az első fokú ítélet az I. rendű felperes tekintetében 1.000.000 Ft, a II. rendű felperes tekintetében 1.500.000 Ft nem vagyoni kártérítés, továbbá 225.400 Ft vagyoni kártérítés és 7.250 Ft útiköltség erejéig.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben megalapozott.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. A Ptk. 298. § a) pontja értelmében a kötelezett késedelembe esik, ha a teljesítési idő eredménytelenül eltelt. A Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján pedig pénztartozás esetén a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdve kamatfizetésre köteles. A hozzátartozó elvesztésével kapcsolatos nem vagyoni hátrányok, a hozzátartozó halálának időpontjában fellépnek, ezáltal a kártérítés nyomban esedékessé válik. Ezért az idézett rendelkezések alapján a károkozó a nem vagyoni kártérítés után a kár bekövetkezésének időpontjától kezdődően késedelmi kamat fizetésére köteles. A bírói gyakorlat kivételesen és kizárólag a károsult javára tér el ettől a főszabálytól annak lehetővé tételével, hogy amennyiben a kár bekövetkezésekor és a kárigény elbírálásakor ár- és értékviszonyok között olyan jelentős mértékű változások következnek be, amelyek károsultra kedvezőtlen hatását nem képes kiegyenlíteni a megítélhető késedelmi kamat, akkor a nem vagyoni kártérítés összege az elbíráláskor ár- és értékviszonyok alapulvételével kerüljön meghatározásra. A káresemény 2006. március 13-i bekövetkezése és az első fokú ítélet 2008. november 25-i meghozatala között az ár- és értékviszonyok nem mentek keresztül olyan jelentős változáson, amely indokoltá tenné a károkori helyett az elbíráláskor értékviszonyok alapulvételét, emellett ez a lehetőség nem a károkozó kamatfizetés alól történő mentesítését szolgálja. Abban az esetben, ha a károkozó álláspontja szerint a károkori értékviszonyok alapján alacsonyabb mértékben indokolt a nem vagyoni kártérítés megállapítása, akkor nem a kamatfizetés mellőzését, hanem az összeg leszállítását kell kérnie. Az alperes ilyen fellebbezési kérelmet az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítése esetében egyáltalán nem, míg a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítése vonatkozásában csupán 1.500.000 Ft erejéig terjesztett elő. Kiemeli még az ítéltábla, hogy a per során elhunyt I. rendű felperesi jogelőd esetében fogalmilag kizárt a nem vagyoni hátrányainak kiegyenlítésére alkalmas kártérítési összegnek az elhunytát követő időpontban irányadó ár- és értékviszonyok alapján történő meghatározása.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az első fokú ítélet jogereje folytán az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítését 1.000.000 Ft, a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítését 1.500.000 Ft erejéig nem érinthette, ugyanakkor a fent kifejtettek szerint nem volt lehetőség a kamatfizetés mellőzésére.

Az ítéltábla részben egyetértett a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítése tekintetében az alperes fellebbezésével. Megítélése szerint azzal a körülménnyel, hogy a II. rendű felperesnél elhúzódó gyászreakció nem alakult ki, elhúzódó hangulatzavarának jelentős részben idegrendszeri eredetű okai vannak, ugyanakkor idős korára a közös háztartásban élő fiú gyermekének támogatását veszítette el, nem az elsőfokú bíróság által meghatározott nem vagyoni kártérítési összeg áll arányban. Nem értékelhető az alperes terhére az a II. rendű felperes további életminőség romlását kiváltó körülmény, hogy a baleset után rövid idővel házastársát is elvesztette, és ezáltal magára maradt. Az ítéltábla álláspontja

szerint a balesettel okozati összefüggésben a II. rendű felperesnél jelentkező nem vagyoni hátrányok kiegyenlítésére 1.800.000 Ft kárpótlás alkalmas.

Az elsőfokú bíróság az alperest 225.400 Ft sírkőállítási költség megtérítésére kötelezte, amelyet az alperes fellebbezésében 250.000 Ft-ra kért leszállítani. Mivel az alperes fellebbezési kérelme nem támadta az őt marasztaló rendelkezést, ellenkezőleg, annak 24.600 Ft-tal történő felemelésére irányult, amelyre azonban eljárásjogi lehetőség nincs, az ítéltábla e kizárt fellebbezést figyelmen kívül hagyta és azt állapította meg, hogy azt támadó fellebbezési kérelem hiányában a 225.400 Ft-os marasztalás tekintetében az ítélet jogerőre emelkedett. Emellett megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság okszerű mérlegeléssel foglalt állást akként, hogy a síremlék költségei nem haladják meg a szokásos mértéket.

A peres felek megváltozott pernyertességére és pervesztességére figyelemmel az ítéltábla a felpereseket megillető részperköltség összegét a felperesi képviselő által kifejtett tevékenységgel arányban a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 32/2003. IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján határozta meg.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése részben volt sikeres, ezáltal nagyobb részben pernyertes lett. Ezért a felperesek a Pp. 239. §-a folytán a fellebbezési eljárásban is irányadó 81. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik, továbbá kötelesek megtéríteni az alperes másodfokú részperköltségét, amely a jogi képviselő munkadíjának forgalmi adóját is magában foglalja.

Az ítéltábla a fellebbezési eljárási illeték viseléséről a 6/1986. IM rendelet 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2009. július 1.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke Dr. Németh László s. k. előadó bíró Dr. Szücs József s.k. bíró